

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS
Latvijas nostāja Eiropas Savienības Nodarbinātības,
sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu ministru padomes
2014.gada 10.marta sanāksmē izskatāmajos jautājumos

I SANĀKSMES DARBA KĀRTĪBA

2014.gada 10.martā Briselē (Beļģijā) notiks Eiropas Savienības (*turpmāk – ES*) Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju lietu ministru padomes (*turpmāk – Padome*) sanāksme, kuras darba kārtībā ir iekļauti šādi jautājumi:

- 1) Priekšlikums Padomes lēmumam par Trīspusējo sociālo samitu izaugsmei un nodarbinātībai;
- 2) Priekšlikums Padomes rekomendācijai par kvalitātes ietvaru praksēm;
- 3) Eiropas Semestris 2014: ieguldījums 2014.gada 20.-21.marta Eiropadomes sanāksmei:
 - a) Ikgadējais izaugsmes ziņojums (2014) un Vienotais nodarbinātības ziņojums: politiskā vadība nodarbinātības un sociālās politikas jomās,
 - b) ziņojums par sociālo situāciju ES,
 - c) Priekšlikums Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm;
- 4) Eiropas Komisijas paziņojums par „Eiropa 2020” stratēģijas mērķiem.

II LATVIJAS NACIONĀLĀ POZĪCIJA

1) Priekšlikums Padomes lēmumam par Trīspusējo sociālo samitu izaugsmei un nodarbinātībai

2013.gada 31.oktobrī Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu, kura mērķis ir tehniski pielāgot Trīspusējā sociāla samita darbību izmaiņām pēc Lisabonas līguma pieņemšanas. Trīspusējā sociālā samita uzdevums ir nodrošināt nepārtrauktu saskaņotību un saikni starp Eiropadomi, ES Padomi, Eiropas Komisiju un sociālajiem partneriem, vienlaikus veicinot arī „Eiropa 2020” stratēģijas mērķu sasniegšanu. Trīspusējā sociālajā samitā piedalās Eiropadomes priekšsēdētājs, Eiropas Komisijas un ES Padomes prezidentūras (kā arī divu nākamo prezidentūru) augstākās amatpersonas, kā arī darba devēju un arodbiedrību pārstāvji.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānots panākt provizorisku vienošanos par priekšlikumu, ņemot vērā, ka vairākās dalībvalstīs vēl ir jāveic iekšējās procedūras. Atsevišķa pozīcija par priekšlikumu netiek gatavota, ņemot vērā Vecāko amatpersonu sanāksmē 2014.gada 20.janvārī panākto vienošanos.

Latvijas nostāja:

Latvija atbalsta provizorisku vienošanos par priekšlikumu un atzinīgi novērtē sociālā dialoga veicināšanu ES līmenī, tādejādi sekmējot arī „Eiropa 2020” stratēģijā noteikto nodarbinātības un nabadzības samazināšanas mērķu sasniegšanu, Ekonomikas un monetārās savienības stiprināšanu, kā arī sociālās dimensijas spēcīgāšanu.

2) Priekšlikums Padomes rekomendācijai par kvalitātes ietvaru praksēm

2013.gada 4.decembrī Eiropas Komisija publicēja priekšlikumu, norādot uz būtiskākajām problēmām saistībā ar prakšu kvalitāti - nepietiekamas kvalitātes apmācību saturu un nepiemērotiem darba apstākļiem, kas ietver garas darba stundas, nepietiekamu veselības un drošības aizsardzību, neatbilstošu samaksu, neskaidras tiesiskās attiecības u.c.

Šis priekšlikums attiecas uz apmaksātām/neapmaksātām praksēm, kas ir ierobežotas laikā un iekļauj gan darba, gan apmācības aspektu, lai iegūtu praktisko un profesionālo pieredzi ar mērķi uzlabot personas nodarbināmību un iespējas atrast pastāvīgu darba vietu. Priekšlikums neattiecas uz tādām praksēm, kas tiek īstenotas izglītības sistēmas ietvaros vai kuru saturs ir noteikts dalībvalstu normatīvajos aktos, lai iegūtu specifisku profesiju (medicīna, arhitektūra u.c.).

Priekšlikumā dalībvalstīm tiek ieteikts uzlabot prakšu kvalitāti, īpaši attiecībā uz apmācību saturu un darba apstākļiem, lai sekmētu pāreju no izglītības, darba meklēšanas un neaktivitātes posma uz nodarbinātību, un tiek noteikti šādi kvalitātes ietvara principi: prakses vienošanās rakstiska noslēgšana, prakses mērķu definēšana, darba apstākļu noteikšana, tiesību un pienākumu noteikšana u.c.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānots pieņemt rekomendāciju. Atsevišķa nacionālā pozīcija netiek gatavota. Labklājības ministrijas izstrādātā pozīcija Nr.1 par priekšlikumu apstiprināta 2014.gada 2.janvārī un saskaņota ar Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību.

Latvijas nostāja:

Latvija atbalsta rekomendācijas pieņemšanu. Latvija atzinīgi vērtē priekšlikumu uzlabot prakšu kvalitāti un sasaisti ar reālajām darba tirgus vajadzībām, tādējādi veicinot pāreju no izglītības, darba meklēšanas un neaktivitātes posma uz nodarbinātību, īpaši ņemot vērā, ka zemas kvalitātes darba prakses nenodrošina praktisko zināšanu un prasmju ieguvu, kas nepieciešama iesaistei darba tirgū. Latvija īpaši atbalsta rakstisku līgumu slēgšanu kā pamatu prakšu organizēšanai, jo īpaši uzsverot sadarbības sekmēšanu ar potenciālajiem darba devējiem un veicinot motivējošus nosacījumus kvalitatīvu prakšu vietu veidošanā.

3) Eiropas Semestris 2014: ieguldījums 2014.gada 20.-21.marta Eiropadomes sanāksmei

Grieķijas prezidentūra ir sagatavojusi diskusiju materiālu par Eiropas Semestri, kurā tiek uzsvērts, ka šobrīd būtiskākais ES izaicinājums ir izaugsmes stiprināšana, lai radītu jaunas darba vietas. Jau līdz šim ir veiktas būtiskas darba tirgus reformas, tostarp ieviesta Jauniešu garantija. Tomēr nozīmīgākais nākotnes izaicinājums ir sociālā situācija ES, tāpēc Grieķijas prezidentūras diskusiju materiālā tiek uzsvērts, ka dalībvalstīm ir jāturpina darbs, lai samazinātu nabadzību un veicinātu sociālo iekļaušanu.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānota ministru diskusija par šādiem jautājumiem:

- 1) Balstoties uz līdzšinējo Eiropas Semestra pieredzi, kas ir visveiksmīgākās reformas, lai samazinātu bezdarbu? Kā ir iespējams nodrošināt saskaņotību starp ekonomikas, nodarbinātības un sociālajām politikām?*
- 2) 2014.gada Vienotajā izaugsmes ziņojumā ir norādīts, ka Eiropā ir darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma atšķirtības, un ka atlabšanu kavē prasmju neatbilstības. Kādā veidā ir iespējams pārvarēt šos izaicinājumus?*
- 3) ES lēnām atkopjas no recesijas, bet tas šobrīd nav atspoguļojies darba vietu pieaugumā, un sociālā situācija nav uzlabojusies. Kā ir iespējams panākt izmaiņas sociālajās tendencēs?*

Latvijas nostāja:

Latvija uzskata, ka, lai nodrošinātu efektīvu Eiropas Semestra norisi, ir nepieciešams strukturētāks un organizētāks process, kas ir balstīts uz pilnvērtīgu snieguma izvērtējumu. Vienlaikus lielāks uzsvars būtu jāliek uz efektīvākām, valstu situācijai atbilstošām

nodarbinātības un sociālajām politikām, kā arī ieguldījumiem cilvēkkapitālā. Nodarbinātības vadlīnijās būtu jāuzsver līdzdalība darba tirgū, bezdarba samazināšana, kvalificēta darbaspēka attīstīšana, kvalitatīvas darba vietas un mūžizglītība, kā arī sociālās iekļaušanas veicināšana un nabadzības mazināšana.

Lai uzlabotu „Eiropa 2020” stratēģijas sniegumu, ir būtiski turpināt ekonomiskās atveseļošanās centienus un veicināt izaugsmes atjaunošanos, vienlaikus mazinot nabadzību un sociālo atstumtību. Pēc finanšu tirgu stabilizācijas un ekonomiku atveseļošanās būtisks dalībvalstu politiku uzdevums ir mazināt sociālo un darba tirgus nelīdzsvarotību. Pieredze rāda, ka Latvijas situācijā visefektīvākās ir izrādījušās investīcijas izglītībā un apmācībā, sniedzot pozitīvus un ilgstošus darba tirgus rezultātu gan nodarbinātības, gan ienākumu ziņā.

Vienlaikus Latvija uzskata, ka efektīvu sociālo politiku vislabāk spēs nodrošināt uz pierādījumiem balstīta politika, kas ņem vērā dalībvalstu specifiku, struktūras un tradīcijas. Būtiska ir arī augstas kvalitātes pētniecība. Latvija uzsver arī efektīvi darbojošos nodarbinātības dienestu nozīmi un pašvaldību sociālo dienestu darbību, jo dziļas krīzes apstākļos tieši šie dienesti pilda būtisku lomu situācijas stabilizēšanā.

a) Ikgadējais izaugsmes ziņojums (2014) un Vienotais nodarbinātības ziņojums: politiskā vadība nodarbinātības un sociālās politikas jomās

2013.gada 13.novembrī Eiropas Komisijas publicētajā ziņojumā tiek pievērsta uzmanība darba tirgus un sociālajiem izaicinājumiem ES, Nodarbinātības vadlīnijām kā pamatam nodarbinātības un sociālās politikas reformām, kā arī Galveno nodarbinātības un sociālo rādītāju tablo, uzsverot nodarbinātības un sociālās politikas tendences.

Ziņojumā tiek norādīts, ka vēl joprojām ir vērojamas negatīvas tendences attiecībā uz nodarbinātības līmeni, kā rezultātā ir nepieciešama aktīvāka rīcība „Eiropa 2020” stratēģijas nodarbinātības mērķa sasniegšanai. Nodarbinātības līmeņa samazināšanās kopš 2008.gada visvairāk ietekmējusi vīriešus, gados vecākus iedzīvotājus, mazkvalificētus iedzīvotājus, jauniešus un trešo valstu pilsoņus. Vienlaikus vidējā termiņā tiek prognozēta nodarbinātības līmeņa paaugstināšanās, ko ietekmēs izaugsme informācijas un komunikācijas tehnoloģijas nozares, kā arī veselības aprūpes pakalpojumu attīstība, kas maina pieprasītās prasmes darba tirgū. Attiecībā uz bezdarba rādītājiem kā būtiskākie tiek izcelti tādi izaicinājumi kā pieaugošs ilgstošā bezdarba līmenis, augsts jauniešu bezdarba līmenis, ievērojamas bezdarba līmeņa atšķirības starp ES, īpaši eiro zonas valstīm, kā arī darba tirgus segmentācija. Vienlaikus ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz ekonomiskās krīzes radītajām sociālajām sekām – pieaugušo sabiedrības nevienlīdzību, nabadzības riskam un sociālajai atstumtībai pakļauto iedzīvotāju skaita pieaugumu, īpaši darbaspējas vecuma iedzīvotāju un līdz ar to bērnu vidū, kā arī māsājniecību rīcībā esošo ienākumu samazināšanos.

Savukārt Padomes secinājumu projektā ir uzsvērts, ka Ikgadējais izaugsmes ziņojums nodrošina politikas prioritāšu pēctecību un stabilitāti dalībvalstu stratēģijām, kas ir ietvertas Nacionālajās reformu programmās. Vienlaikus norādīts, ka 2014.gadā ir ieviesti atsevišķi jauninājumi, tajā skaitā Vienotajam nodarbinātības ziņojumam pievienota Galveno nodarbinātības un sociālo rādītāju tablo. Padomes secinājumu projektā Nodarbinātības komiteja un Sociālās aizsardzības komiteja tiek aicinātas turpināt darbu pie Galveno nodarbinātības un sociālo rādītāju saskaņošanas ar nodarbinātības un sociālās aizsardzības snieguma monitoringu. Nodarbinātības komiteja tiek aicināta arī informēt par makroekonomikas nesabalansētības uzraudzības procedūras ietvaros sagatavotajiem pārskatiem.

Ņemot vērā 2013.gada Eiropas semestra pieredzi, Eiropas Komisija tiek aicināta savlaicīgi nodrošināt valstu specifiskās rekomendācijas, kā arī turpmāk veicināt Nodarbinātības un Sociālās aizsardzības komiteju ciešāku iesaisti iespējamajos jautājumos par partnerību attīstību, kas balstīta uz savstarpēji saskaņotu līgumu noteikumu sistēmu, kā arī asociētajiem solidaritātes mehānismiem.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānota Padomes secinājumu pieņemšana. Vienlaikus plānots pieņemt zināšanai Vienoto nodarbinātības ziņojumu. Atsevišķa pozīcija netiek gatavota. Labklājības ministrijas izstrādātā pozīcija Nr.1 par Vienoto nodarbinātības ziņojumu apstiprināta 2014.gada 16.janvārī un saskaņota ar Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju un Veselības ministriju. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību. Ekonomikas ministrijas sagatavotā pozīcija Nr.1 par 2014.gada Ikgadējo izaugsmes ziņojumu saskaņota ar Ārlietu ministriju, Finanšu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Kultūras ministriju, Labklājības ministriju, Satiksmes ministriju, Tieslietu ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Veselības ministriju, Zemkopības ministriju, Pārresoru koordinācijas centru, Finanšu un kapitāla tirgus komisiju un Latvijas Banku. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Latvijas Pašvaldību savienību un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru.

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai Ikgadējo izaugsmes ziņojumu un Vienoto nodarbinātības ziņojumu un atbalsta nepieciešamību turpināt darba tirgus pilnveidošanu, kā arī sociālās iekļaušanas veicināšanu un nabadzības mazināšanu, tādējādi sekmējot „Eiropa 2020” stratēģijas mērķu sasniegšanu. Latvija atbalsta secinājumu pieņemšanu un uzskata, ka ir jāvelta pastiprināta uzmanība arī mehānismiem, instrumentiem un pasākumiem, kas veicinās jaunu darba vietu radīšanu un ekonomiku atlabšanu.

b) Ziņojums par sociālo situāciju ES

Sociālās aizsardzības komitejas sagatavotais ikgadējais sociālais ziņojums ietver sociālās aizsardzības snieguma pārraudzības rezultātus, kam ir trīs galvenie uzdevumi:

- analizēt aktuālās sociālās situācijas tendences ES dalībvalstīs (bērnu nabadzība, strādājošo nabadzība, bez darba esošu mājsaimniecību nabadzība un sociālā atstumtība),
- sniegt informāciju par padziļināto pārskatu par galvenajiem ES izaicinājumiem saistībā ar 2012.gadā aktuālajām sociālajām tendencēm,
- noteikt, kurām tendencēm ir jāpievērš uzmanība 2014.gadā.

Ziņojumā ir secināts, ka sociālā situācija ES pasliktinās, tomēr ir jāņem vērā, ka nabadzības un sociālās atstumtības situācijas rādītāji atspoguļo situāciju 2011.gadā, kad dalībvalstīs vēl nebija beigusies ekonomiskā krīze. Turklāt pēdējo 2-3 gadu laikā dalībvalstīs ir ieviesti vairāki pasākumi, kas vērsti uz nabadzības samazināšanu. Lai gan nenoliedzami atsevišķas pēckrīzes problēmas sociālajā jomā pastāv, atkopšanās sociālajā jomā pēc ekonomiskās krīzes nenotiek tik strauji kā ekonomikas uzlabošanās, jo aizvien bezdarbnieku un trūcīgo personu skaits ir lielāks nekā pirmskrīzes periodā, kas liecina par mērķētāku pasākumu nepieciešamību iedzīvotāju sociālās situācijas uzlabošanai.

Savukārt Padomes secinājumos ir uzsvērts, ka galvenais „Eiropa 2020” stratēģijas mērķu sasniegšanas priekšnosacījums ir ekonomikas un sociālo politiku mijiedarbības nodrošināšana. Ziņojumā par sociālo situāciju dalībvalstīs secināts, ka sociālā situācija kopumā pasliktinās, tāpēc Padome atkārtoti uzsver 2010.gada apņemšanos nabadzības samazināšanā, norādot galvenās īstenojamās aktivitātes: veicināt efektīvu sociālo aizsardzību; sekmēt jauniešu nodarbinātību, lai mazinātu to nabadzību un sociālo atstumtību; pārskatīt un stiprināt centienus nabadzības mazināšanā dalībvalstīs.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānota Padomes secinājumu pieņemšana. Vienlaikus plānots pieņemt zināšanai Vienoto nodarbinātības ziņojumu. Atsevišķa pozīcija netiek gatavota. Labklājības ministrijas izstrādātā pozīcija Nr.1 par sociālajām investīcijām izaugsmei un kohēzijai apstiprināta 2013.gada 17.maijā un saskaņota ar Ārlietu ministriju,

Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Veselības ministriju, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, Kultūras ministriju un Pārresoru koordinācijas centru. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību un Latvijas Pašvaldību savienību.

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai ziņojumu par sociālo situāciju ES. Latvija atbalsta secinājumu pieņemšanu, jo secinājumos tiek uzsvērti galvenie jautājumi, kas ir būtiski, virzoties uz nabadzības samazināšanas mērķa sasniegšanu.

c) Priekšlikums Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm

2013.gada 13.novembrī Eiropas Komisijas publicētais priekšlikums paredz, ka, izstrādājot savas nodarbinātības politikas, dalībvalstis arī 2014.gadā ņem vērā 2010.gada 21.oktobra Padomes lēmumā Nr.2010/707/ES minētās nodarbinātības pamatnostādnes. Nodarbinātības politikas pamatnostādnes kopā ar vispārējās ekonomiskās politikas pamatnostādņēm veido integrētās pamatnostādnes „Eiropa 2020” stratēģijas mērķu sasniegšanai. Nodarbinātības jomā ir paredzētas šādas pamatnostādnes:

- *7.pamatnostādne:* palielināt sieviešu un vīriešu dalību darba tirgū, mazināt strukturālo bezdarbu un veicināt darba vietu kvalitāti;
- *8.pamatnostādne:* attīstīt kvalificētu darbaspēku, kas spēj reaģēt uz darba tirgus vajadzībām, un veicināt mūžizglītību;
- *9. pamatnostādne:* uzlabot visu līmeņu izglītības un mācību sistēmas un palielināt tādu personu skaitu, kas iegūst augstāko izglītību un līdzvērtīgu izglītību;
- *10. pamatnostādne:* sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānots panākt vispārēju pieeju par Padomes lēmumu. Atsevišķa pozīcija netiek gatavota. Labklājības ministrijas izstrādātā pozīcija Nr.1 apstiprināta 2013.gada 6.decembrī un saskaņota ar Ārlietu ministriju, Ekonomikas ministriju, Finanšu ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju. Notikušas konsultācijas ar Latvijas Darba devēju konfederāciju un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību.

Latvijas nostāja:

Latvija atbalsta vispārējās pieejas panākšanu, kā arī Padomes lēmumu, kas paredz nemainīgu nodarbinātības politikas pamatnostādņu saglabāšanu arī 2014.gadā. Latvija atzinīgi vērtē centienus veicināt līdzdalību darba tirgū, sociālo iekļaušanu un nabadzības mazināšanu, īpaši uzsverot centienus nodarbinātības jomā ar mērķi sekmēt prasmīga un izglītota darbaspēka attīstību, kas ir spējīgs pielāgoties darba tirgus apstākļiem. Vienlaikus būtiski ir uzlabojot izglītības un apmācību kvalitāti, kā arī veicināt mūžizglītību.

4) Eiropas Komisijas paziņojums par „Eiropa 2020” stratēģijas mērķiem

Eiropas Komisija plāno publicēt paziņojumu par „Eiropa 2020” stratēģijas mērķiem 2014.gada 5.martā, tāpēc šobrīd nav pieejama detalizēta informācija par paziņojuma saturu.

Grieķijas prezidentūra ir sagatavojusi diskusiju materiālu, kurā uzsver, ka „Eiropa 2020” stratēģija ir bijis būtisks instruments, kas, izvirzot kopīgus mērķus, atbalsta reformas, veicina investīcijas un palielina Eiropas konkurētspēju un ražīgumu. Tomēr konkurētspēja un ražīgums nav mērķis pats par sevi, tas ir priekšnoteikums, lai uzlabotu dzīves standartu, sniegtu atbalstu sabiedrībai, aizsargātu vidi, kā arī uzlabotu teritoriālo un sociālo kohēziju. Tāpēc šobrīd, kad ir sasniegts „Eiropa 2020” stratēģijas vidus posms, ir nepieciešams izvērtēt paveikto un pievērst uzmanību mērķiem, kas vēl nav sasniegti.

Padomes 2014.gada 10.marta sanāksmē plānota Komisijas paziņojuma prezentācija un ministru diskusija par šādiem jautājumiem:

- 1) Pēdējo gadu laikā ekonomiskā lejupslīde nav veicinājusi „Eiropa 2020” stratēģijas mērķu sasniegšanu. Īpaši attiecībā uz nodarbinātības un sociālajiem mērķiem nav sasniegti vēlami rezultāti. Kā ir iespējams strukturēt un organizēt „Eiropa 2020” stratēģijas procesu, lai savstarpēji saistītie mērķi ietekmētu viens otru?*
- 2) Balstoties uz Eiropas Semestra pieredzi, kādi ir galvenie uzstādījumi, kas būtu jāietver nodarbinātības vadlīnijās? Vai jauniešu bezdarba jautājums nodarbinātības vadlīnijās varētu tikt uzskatīts par starpnozaru prioritāti?*
- 3) Ņemot vērā attiecīgās kompetences jomas, kādas izmaiņas dalībvalstu un ES līmenī būtu jāapsver, lai veicinātu iniciatīvas un darbības nodarbinātības un sociālo mērķu sasniegšanai atlikušajā laikā?*

Latvijas nostāja:

Latvija pieņem zināšanai Eiropas Komisijas sniegto informāciju.

Latvija uzskata, ka ir jāturpina darbs pie pašreizējo instrumentu pilnveidošanas, vienlaikus pievēršot uzmanību jauniem un inovatīviem veidiem nodarbinātības veicināšanā. Turklāt arvien lielāka nozīme ir tāda atbalsta nodrošināšanā, kas aktivizē cilvēkus, vienlaikus ļaujot risināt gan nodarbinātības, gan sociālās problēmas. Neskatoties uz ekonomiskās atlabšanas pazīmēm, vēl joprojām vērojams augsta bezdarba līmenis, pieaugoša sabiedrības nevienlīdzība, kā arī nabadzības riskam un sociālajai atstumtībai pakļauto iedzīvotāju skaita pieaugums. Tāpēc ekonomiskos, nodarbinātības un sociālos aspektus ir būtiski aplūkot integrētā veidā kā procesa neatņemamas sastāvdaļas, rūpīgi izvērtējot savstarpējo ietekmi. Latvija piekrīt, ka jauniešu bezdarba jautājums joprojām ir nozīmīgs dienas kārtības jautājums, tomēr vienlaikus būtu jāpievērš uzmanība arī citu sabiedrības grupu (ilgstošo bezdarbnieku, personu ar invaliditāti u.c.) iekļaušanai darba tirgū.

Latvija atzīst, ka darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma savstarpēja atbilstība ir pamats efektīvi funkcionējošam darba tirgum. Tomēr, svarīga ir arī ne tikai darbaspēka, bet arī piedāvāto vakanču kvalitāte. Tādejādi ir būtiski nodrošināt atbilstošas izglītības programmas, iesaistot to izveidē un īstenošanā arī darba devējus, kā arī nepieciešamības gadījumā piedāvāt atbilstošus aktīvās darba tirgus politikas pasākumus. Būtiska ir ne tikai sākotnējā izglītības un profesijas izvēle vai jaunu prasmju apgūšana bezdarba gadījumā, bet arī zināšanu un prasmju pilnveidošana visa mūža garumā. Līdz ar to svarīgs aspekts konkurētspējas veicināšanai un saglabāšanai ir savlaicīga reaģēšana uz darba tirgus izmaiņām, apgūstot jaunas prasmes un iemaņas, lai uzņēmumi un darbinieki spētu pielāgoties mūsdienu darba tirgus apstākļiem, ko ietekmē arī tehnoloģiju attīstība.